

Dariusz Poliński

Chełmża, st. 28, gm. loco, woj.
toruńskie, AZP 36-43/89

Informator Archeologiczny : badania 31, 232-233

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

nisty, rudo-żółty piasek, w którym były zdeponowane zabytki krzemienne kultury świderskiej, w tym także rdzenie dwupiętowe typu mazowszańskiego. W wykopie nr 3, zlokalizowanym u SW podnóża kopca odsłonięto również ślady działalności rzeki, jednak w tym miejscu nie wystąpiły ślady starszego osadnictwa.

Jak już wyżej wspomniano w trakcie badań pozyskano liczną kolekcję schyłkowopaleolitycznych zabytków krzemiennych (rdzenie i półsurowiec), wykonanych z surowca wołyńskiego. W obrębie majdanu grodziska, na złożu wtórnym wystąpiły fragmenty ceramiki kultury trzcinieckiej oraz wczesnośredniowiecznej (XI-XIII w.). W warstwach kulturowych zaś wystąpił niemal wyłącznie materiał zabytkowy datowany na 2 połowę XIV - XV w. Wśród tego zespołu można wyróżnić zarówno formy kuchenne jak i stołowe.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Regionalne w Lubartowie i w PSOZ w Lublinie.

Wyniki badań zostaną opublikowane w: *Archeologii Polski Środkowo-Wschodniej*, t. III:1998, s. 227-233

Bucz, st. 2, gm. Przemęt, woj. leszczyńskie - patrz: wczesna epoka żelaza

BUKOWO MORSKIE, st. 10, gm. Darłowo, woj. koszalińskie, AZP 11-22/15

- ślady osadnictwa kultury łużyckiej i kultury pomorskiej (wczesna epoka żelaza)
- ślady osadnictwa z okresu wpływów rzymskich
- ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego
- cmentarz przykościelny (XIII w.)
- kościół cystersów (XIV-XVI w.)

Ratownicze badania rozpoznawcze, przeprowadzone we wrześniu i październiku przez mgr.mgr. J. Kalickiego, H. Janochę (AKANT Dokumentacja i Konserwacja Zabytków). Finansowane przez PSOZ. Trzeci sezon badań. Przebadano powierzchnię około 0,5 ha.

W 1997 roku kontynuowano trzeci sezon badań archeologiczno-architektonicznych, poszukujących śladów zespołu zabudowań klasztornych opactwa cystersów bukowskich. Pracami badawczymi objęto wschodnią część terenu po byłym cmentarzu. W warstwie piaszczystej na głębokości do 1 m zebrano jedynie nieliczne ułamki naczyń kultury łużyckiej/pomorskiej, rzymskich, wczesnośredniowiecznych. Jest to rejon gdzie starsze osadnictwo zostało zniszczone użytkowaniem cmentarza przykościelnego (XIII-XVIII w.). W pracach badawczych wykorzystano również wykopy ziemne zakładane w tym rejonie pod wodociągi wiejskie zarówno na terenie przykościelnym jak i częściowo rejonie wsi oraz byłego majątku PGR-u. Prócz powyższych na całym terenie przykościelnym założono około 70 odwiertów archeologicznych dość gęsto rozmieszczonych /co 0,5 – 1- 2 m/. Odwierty wykonywano do głębokości 3,2-3,8 metra. W odwiertach tych uchwycono kilka nawarstwień, ale nie potwierdziły one śladów istnienia przy obecnie istniejącym kościele z XIV wieku resztek zabudowy klasztornej. Stąd wniosek, że klasztor musiał znajdować się w innym miejscu - nad rzeką.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum w Koszalinie i w PSOZ w Koszalinie.

Wyniki badań zostaną opublikowane w: *Badania archeologiczno-architektoniczne nad pocysterskim zespołem zabudowań klasztornych w Bukowie Morskim k. Darłowa w 1995-1997 roku*, (w:) „Koszalińskie Zeszyty Muzealne”, t. 22.

Badania będą kontynuowane.

Bydgoszcz, st.1, gm. loco, woj. bydgoskie - patrz: wczesne średniowiecze

CHELMŹA, st. 28, gm. loco, woj. toruńskie, AZP 36-43/89

- miasto - późne średniowiecze, czasy nowożytne

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone od kwietnia do maja przez dr. Dariusza Polińskiego. Finansowane przez Urząd Miasta w Chełmży i PSOZ. Przebadano powierzchnię 250 m².

Badania objęły obszar rynku Starego Miasta w Chełmży (obecnie pl. Wolności) i były związane z projektem kompleksowego zagospodarowania tego terenu. Odślonięto nawarstwienia o miąższości dochodzącej do 190 cm. Były to zarówno relikty nowożytniej architektury murowanej, jak i nawarstwienia ziemne, datowane na późne średniowiecze, związane z ówczesnym odcinkiem rozwojowym miasta. Pozyskano ponad 1800 fragmentów ceramiki, które stanowiły główną kategorię zabytków ruchomych, ponadto nieliczne metale (klucz żelazny, fragmenty wędzideł, podków) i nieliczne nowożytnie naczynia szklane.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Toruniu i w PSOZ.

Badania nie będą kontynuowane.

CIESZYN-Stare Miasto, Rynek, st. 18, AZP 108-44

- warstwy średniowieczne związane z rozbudową miasta i powstaniem tzw. Nowego Rynku w Cieszynie

Nadzory archeologiczne, przeprowadzone w październiku przez mgr. Wiesława Kusia. Finansowane przez Bank Śląski O/ w Cieszynie. Przebadano powierzchnię 35 m².

Prace ziemne związane z przebudową linii ciepłowniczej prowadzono w północnej części Rynku u wylotu ul. Menniczej. Wykopy miały długość 35 m, szerokość 1 m, ich głębokość nie przekraczała 0,9 m. Na poziomie 0,7-0,9 m odsłonięta została warstwa brunatnoczarnej ziemi, zawierająca stosunkowo dużą ilość szczątków drewna w postaci szczap i wiórów, 2 fragmenty ceramiki późnośredniowiecznej (uchwyt pokrywki oraz dno nieokreślonego bliżej naczynia) oraz skórzane fragmenty obuwia, które zasługują na szczególną uwagę. Do istotnych znalezisk zaliczyć należy połowę przyszwyci z pozostałościami skózanego sznurowadła, jak również fragmenty z pozostałościami szwów oraz inne o nieokreślonym bliżej przeznaczeniu, jednakże najpewniej związane z obuwiem. Wynik badań wskazuje, że w trakcie prac natrafiono na pozostałości płytko posadowionych, średniowiecznych warstw osadniczych, związanych z funkcjonowaniem rozwijającego się miasta. Lokalizacja znalezisk w rejonie tzw. Nowego Rynku, który powstał wg źródeł pisanych w 1496 r., pozwala twierdzić, że mamy do czynienia z pozostałościami jakiejś posesji (możliwe, że warsztatu szewskiego), funkcjonującej w obrębie dzisiejszego Rynku.

Istotne dla wstępnych wyników badań było przeprowadzenie, przez mgr. inż. W. Nawrockiego z Zakładu Badań Nieniszczących w Krakowie, badań radarowych, które ujawniły w niedalekim sąsiedztwie opisanych odkryć konstrukcję prostokątną, kamienną. Konstrukcja ta być może wiąże się z fundamentem nieznanego do tej pory ratusza miejskiego. Prace tegoroczne wskazują jednoznacznie na konieczność przeprowadzenia w tym rejonie w najbliższym możliwie czasie klasycznych badań archeologicznych. Wyniki owych badań mogą się w znacznym stopniu przyczynić do poznania rozwoju średniowiecznego miasta.

Przewiduje się dalsze prowadzenie badań wykopaliskowych.

CIESZYN-WZGÓRZE ZAMKOWE, st. 1, gm. loco, woj. bielskie, AZP 108-44

- założenia obronne średniowiecznego zamku piastowskiego - cylindryczna wieża ostatecznej obrony (XIII w.)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Wiesława Kusia (Muzeum w Cieszynie). Konsultacja archeologiczna - dr Zbigniew Pianowski, konsultacja architektoniczna - prof. dr hab. Janusz Bogdanowski. Finansowane przez PSOZ w Cieszynie. Czwarty sezon badań.

Prace badawcze koncentrowały się na eksploracji nawarstwień, które odsłonięte zostały po usunięciu nasypu gruzowo-ziemnego otaczającego cylindryczną wieżę (nasyp usunięto tylko do poziomu okalającego ją terenu). Odkryto obiekty związane z początkami funkcjonowania gotyckiego zamku książąt cieszyńskich, częściowo badane już w poprzednim sezonie.

Mur obronny wewnętrzny - od strony południowo-wschodniej, na poziomie podstawy nasypu odsłonięto przylegający do wieży cylindrycznej fragment średniowiecznego muru o długości 4 m i szerokości 0,8 m. Mur wykonany został z dobrze opracowanego kamienia wapiennego, kładzionego na